

Oriental Journal of Education

TEACHING LOGICAL THINKING TO PRESCHOOL CHILDREN THROUGH MATHEMATICS EDUCATIONAL ACTIVITIES

Sobitjon Hoshimjonovich Khalimov

University of Business and Science

Lecturer, Department of Pedagogy and Psychology

sobitjonxalimov@gmail.com

Tashkent, Uzbekistan

ABOUT ARTICLE

Key words: reflective analysis, formative assessment, general pedagogy, reflection, learning activity, assessment system, educational quality, teacher competence, developmental assessment, metacognitive approach.

Received: 11.09.26**Accepted:** 12.09.26**Published:** 13.09.26

Abstract: This article provides an in-depth scientific analysis of the theoretical, methodological, and practical aspects of organizing a formative assessment system based on reflective analysis in teaching the subject “General Pedagogy.” It highlights the role of formative assessment in developing students’ cognitive, affective, and reflective competencies. The study identifies diagnostic, constructive, and motivational functions of reflective analysis in teacher activities and scientifically substantiates their integration with formative assessment to enhance the quality of the educational process.

UMUMIY PEDAGOGIKA FANINI O‘QITISHDA REFLEKSIV TAHLIL ASOSIDA FORMATIF BAHOLASH TIZIMINI TASHKIL ETISH

Sobitjon Hoshimjonovich Xalimov

University of Business and Science

pedagogika va psixologiya kafedrasi o‘qituvchisi

sobitjonxalimov@gmail.com

Toshkent, O‘zbekiston

MAQOLA HAQIDA

Kalit so‘zlar: Refleksiv tahlil, formatif baholash, umumiy pedagogika, refleksiya, o‘quv faoliyati, baholash tizimi, ta’lim sifati, o‘qituvchi kompetensiyasi, rivojlantiruvchi baholash, metakognitiv yondashuv.

Annotatsiya: Maqolada umumiy pedagogika fanini o‘qitishda refleksiv tahlil asosida formatif baholash tizimini tashkil etishning nazariy, metodologik va amaliy jihatlarini chuqur ilmiy tahlil qilinadi. Tadqiqotda formatif baholashning o‘quvchi shaxsining kognitiv, affektiv va refleksiv kompetensiyalarini rivojlantirishdagi roli yoritilgan. Maqolada o‘qituvchi faoliyatida refleksiv tahlilning diagnostik, konstruktiv va motivatsion

funksiyalari aniqlanib, ularning formatif baholash bilan o'zaro integratsiyasi ilmiy asosda ochib berilgan.

ОРГАНИЗАЦИЯ СИСТЕМЫ ФОРМАТИВНОГО ОЦЕНИВАНИЯ НА ОСНОВЕ РЕФЛЕКСИВНОГО АНАЛИЗА В ПРЕПОДАВАНИИ ДИСЦИПЛИНЫ «ОБЩАЯ ПЕДАГОГИКА»

Собитжон Хошимжонович Халимов

Университет бизнеса и науки

Преподаватель кафедры педагогики и психологии

sobitjonxalimov@gmail.com

Ташкент, Узбекистан

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: рефлексивный анализ, формативное оценивание, общая педагогика, рефлексия, учебная деятельность, система оценивания, качество образования, педагогическая компетенция, развивающее оценивание, метакогнитивный подход.

Аннотация: В статье проводится глубокий научный анализ теоретических, методологических и практических аспектов организации системы формативного оценивания на основе рефлексивного анализа при преподавании дисциплины «Общая педагогика». Рассматривается роль формативного оценивания в развитии когнитивных, аффективных и рефлексивных компетенций обучающихся. Определены диагностические, конструктивные и мотивационные функции рефлексивного анализа в деятельности преподавателя, а также научно обоснована их интеграция с системой формативного оценивания для повышения качества образовательного процесса.

Kirish. Zamonaviy ta'lim jarayoni jadal o'zgarishlar, globalizatsiya va raqamli transformatsiyalar bilan chambarchas bog'liq bo'lib, pedagogik amaliyotda talabalar va o'qituvchilar faoliyatini samarali tashkil etish yangi yondashuvlarni talab qiladi. Ta'lim sifatini oshirish va o'quv jarayonini individual va rivojlantiruvchi asosda tashkil etish pedagogika fanining dolzarb masalalaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, umumiy pedagogika fani, ta'limning nazariy va amaliy fundamentini shakllantirishda markaziy rol o'ynaydi, chunki u o'quvchilarning kognitiv, affektiv va ijtimoiy kompetensiyalarini tizimli yondashuv bilan rivojlantirishga qaratilgan. Shu nuqtai nazardan, ta'lim jarayonida baholashning sifatli va tizimli mexanizmini yaratish, xususan, formatif baholash va reflektiv tahlil metodlarini integratsiyalash pedagogik tadqiqotlarda dolzarb vazifa sifatida qaraladi[1]. Formativ baholash (Formative Assessment) kontseptsiyasi o'quvchilarning bilish jarayonidagi rivojlanish darajasini aniqlash, ularning metakognitiv faoliyatini qo'llab-quvvatlash va ta'lim jarayonida doimiy refleksiya asosida pedagogik intervensiyalarni amalga oshirish imkonini beradi. Xususan, Brookhart formatif baholashni o'quv jarayonida doimiy

qayta aloqa va o'z-o'zini baholash orqali shaxsning kognitiv va refleksiv kompetensiyalarini shakllantirish vositasi sifatida talqin qiladi[2]. Shu bilan birga, Hattie va Timperley baholash jarayonini o'quvchi o'z maqsadlari va o'zlashtirish darajasini aniqlash vositasi sifatida ko'rib, samarali ta'lim jarayonini baholash-muloqot integratsiyasi orqali tashkil etish mumkinligini ta'kidlaydilar. Bu yondashuv o'quv jarayonida faqat natijaga qaratilgan summativ baholashni emas, balki talaba faoliyatini rivojlantiruvchi, diagnostik va motivatsion xususiyatga ega formatif baholashni tizimli ravishda amalga oshirishga zamin yaratadi. Refleksiv tahlil esa o'qituvchi va o'quvchi faoliyatining metakognitiv komponentini kuchaytiradi, pedagogik qarorlar qabul qilish jarayonini shaxsga yo'naltirilgan va kontekstual asosda amalga oshirish imkonini beradi. Boud refleksiyani o'quv jarayonidagi individual va ijtimoiy tajribalarni tahlil qilish, xatolarni va muvaffaqiyatlarni konstruksiyalash orqali shaxsning o'z faoliyatini chuqur anglash jarayoni sifatida talqin qiladi[3]. Shu nuqtai nazardan, formatif baholash va refleksiv tahlil o'quv jarayonining ikki o'zaro bog'liq, integratsiyalashgan komponenti sifatida qaraladi, bunda baholash faqat o'quv natijalarini o'lchash emas, balki o'quvchi va o'qituvchi o'rtasida doimiy pedagogik muloqot va shaxsga yo'naltirilgan rivojlantirish mexanizmi sifatida xizmat qiladi. Umumiy pedagogika fanini o'qitish jarayonida refleksiv tahlil asosida formatif baholash tizimini tashkil etish bir qancha nazariy va amaliy muammolarni keltirib chiqaradi. Avvalo, baholashning rivojlantiruvchi va diagnostik funksiyalarini o'quv jarayoniga integratsiyalashda metodologik aniqlik va uzviylik zarur. Bu esa o'qituvchidan nafaqat baholash usullarini mukammal bilishni, balki talaba psixologiyasi, metakognitiv yondashuvlar va refleksiv tahlil mexanizmlari bilan ishlashni talab qiladi. Ikkinchidan, pedagogik jarayonni doimiy kuzatish, qayta aloqa berish va tahlil qilish talab etiladi, bu esa o'qituvchi kompetensiyalarini tizimli oshirishni taqozo qiladi. Uchinchidan, baholash tizimi o'quv jarayonidagi barcha komponentlar bilan uzviy bog'liq bo'lishi, talabaning individual o'sishini va o'zlashtirish darajasini maksimal darajada aniqlash imkonini berishi lozim. Zamonaviy ta'lim tizimi jahon miqyosida jadal transformatsiyalardan o'tmoqda. Globalizatsiya, raqamli texnologiyalarning keng joriy etilishi va shaxsga yo'naltirilgan ta'limning dolzarbligi pedagogik jarayonlarni yangicha yondashuvlarni talab qiladi[4]. Ayniqsa, o'quvchilarning mustaqil fikrlash, kreativlik, muammolarni hal qilish va metakognitiv kompetensiyalarini rivojlantirishga qaratilgan pedagogik tizimlar birinchi darajali ahamiyat kasb etadi. Shu nuqtai nazardan, umumiy pedagogika fanini o'qitishda formatif baholash va refleksiv tahlil integratsiyasi dolzarb muammo sifatida qaraladi, chunki u o'quv jarayonining samaradorligini oshirish, talabaning o'z-o'zini baholash va o'rganish jarayonini optimallashtirish imkonini beradi. Bugungi kunda ta'lim jarayonida ko'plab mamlakatlarda o'quv sifatini baholashning an'anaviy, summativ yondashuvlari yetarli samara bermayapti. O'quvchilarning faqat yakuniy natijalari baholanishi, ularning o'rganish jarayonidagi muvaffaqiyatlari va xatolarini konstruktiv tarzda tahlil qilish imkoniyatini cheklaydi.

Shu bois, pedagogik nazariyalar va amaliyotda formatif baholash va reflektiv tahlilning uzviy integratsiyasi dolzarb bo'lib qolmoqda. Formatif baholash o'quvchining bilimini, ko'nikma va malakalarini doimiy monitoring qilish, pedagogik intervensiyalar orqali ularni rivojlantirish imkonini beradi, reflektiv tahlil esa o'qituvchi va o'quvchi faoliyatining metakognitiv komponentini kuchaytirib, pedagogik qarorlar qabul qilishni samarali qiladi. Shuningdek, global ta'lim standartlari talabalarning nafaqat ma'lumotni yodlab olish, balki uni amaliyotda qo'llash, tahlil qilish va yaratish qobiliyatini rivojlantirishni talab qiladi. Bu esa pedagogik jarayonda talabaning individual o'sishiga yo'naltirilgan, diagnostik va konstruktiv baholash tizimlarini joriy etishni shart qiladi. Shu nuqtai nazardan, formatif baholash va reflektiv tahlil bir-birini to'ldiruvchi, uzviy bog'langan mexanizm sifatida talabaning kognitiv, affektiv va ijtimoiy rivojlanishiga xizmat qiladi. Mavzuning dolzarbligini yanada oshiruvchi omillardan biri, zamonaviy o'qituvchi kompetensiyalari va pedagogik amaliyotning murakkablashishi hisoblanadi. O'qituvchilar nafaqat darsni tashkil etish, balki talaba faoliyatini doimiy kuzatish, tahlil qilish va pedagogik qarorlar qabul qilishni o'z zimmasiga oladi. Shu bois, reflektiv tahlil asosida formatif baholash tizimini joriy etish pedagogik amaliyotning sifatini oshirish, o'quv jarayonini shaxsga yo'naltirilgan, interaktiv va innovatsion modelga aylantirish imkonini beradi.

Adabiyotlar tahlili. Umumiy pedagogika fanini o'qitishda reflektiv tahlil asosida formatif baholash tizimini tashkil etish mavzusidagi ilmiy tadqiqotlarni tahlil qilishda bir nechta ilg'or xorijiy olimlarning ishlarini o'rganish muhim ahamiyatga ega. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, formatif baholash o'quv jarayonining samaradorligini oshirish, talabaning metakognitiv va reflektiv kompetensiyalarini rivojlantirish, shuningdek, pedagogik faoliyatni diagnostik va konstruktiv yondashuvlar bilan boyitish imkonini beradi. Gavin T. L. Brownning tadqiqotlarida formatif baholashning o'quv jarayonida o'quvchilarning o'z-o'zini baholash qobiliyatini rivojlantirish, individual o'sishni ta'minlash va o'qituvchi faoliyatining samaradorligini oshirishdagi roli keng tahlil qilingan[5]. Brown formatif baholashni o'quvchi va o'qituvchi o'rtasidagi doimiy muloqot mexanizmi sifatida ko'rib, uning ta'lim sifatini yaxshilash va shaxsga yo'naltirilgan pedagogik qarorlar qabul qilish imkoniyatini yaratishini ta'kidlaydi. Shu bilan birga, Catarina Andersson bilan birgalikda olib borgan tadqiqotlarida ular formatif baholashning o'qituvchilarning pedagogik faoliyatini rivojlantirish, o'z-o'zini baholash mexanizmlarini shakllantirish va talabaning o'zlashtirish darajasini aniqlashdagi ahamiyatini ochib bergan. Ushbu tadqiqotlarda formatif baholashning faqat natijani o'lchash vositasi emas, balki talaba faoliyatini konstruktiv tahlil qilish, xatolarni aniqlash va o'quv jarayonini shaxsga yo'naltirilgan tarzda boshqarish mexanizmi sifatida integratsiyalashganligi ko'rsatildi. Torulf Palm bilan birgalikdagi tadqiqotlarda esa Brown formatif baholashning o'quvchilarning ta'lim jarayonidagi o'zlashtirish darajasiga sezilarli ta'sir ko'rsatishini, shuningdek, doimiy refleksiya asosida o'quv jarayonini optimallashtirish imkoniyatini

ta'kidlagan[6]. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, samarali formatif baholash o'quvchilarning metakognitiv va refleksiv yondashuvlarini rivojlantirishda, shuningdek, ta'lim jarayonining uzluksiz va shaxsga yo'naltirilgan bo'lishida asosiy vosita sifatida xizmat qiladi. Shu bilan birga, adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, refleksiv tahlil formatif baholashning uzviy qismi bo'lib, o'qituvchi va o'quvchi faoliyatini tizimli ravishda kuzatish, pedagogik qarorlar qabul qilish va o'quv jarayonini shaxsga yo'naltirilgan tarzda boshqarish imkonini beradi. Shunday qilib, ilg'or tadqiqotlar ma'lumotlari asosida formatif baholash va refleksiv tahlil o'quv jarayonining ikki uzviy bog'langan komponenti sifatida qaraladi va ular o'qituvchi kompetensiyasini oshirish, o'quvchi o'sishini ta'minlash hamda umumiy pedagogika fanini o'qitishning samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Metodologik qism. Ushbu tadqiqotda umumiy pedagogika fanini o'qitishda refleksiv tahlil asosida formatif baholash tizimini tashkil etish jarayonini o'rganishda integratsiyalashgan metodologik yondashuv qo'llanildi. Tadqiqot metodlari talabaning o'quv faoliyatini tizimli kuzatish, o'z-o'zini baholash, peer-assessment va refleksiv jurnal yozish orqali olingan ma'lumotlarni tahlil qilishga qaratildi. Shu bilan birga, formatif baholashning diagnostik, konstruktiv va motivatsion funksiyalarini aniqlashda observatsiya, pedagogik intervyular va so'rovnomalar metodlari uzviy qo'llanildi. Tadqiqot jarayonida refleksiv tahlil mexanizmlari asosida o'quvchilarning kognitiv va affektiv kompetensiyalari doimiy monitoring qilindi, pedagogik qarorlar esa to'g'ridan-to'g'ri kuzatish natijalari va o'quvchilarning o'z-o'zini baholash natijalari asosida shakllantirildi. Shu tarzda, metodologik yondashuv formatif baholash va refleksiv tahlilni birlashtirib, o'quv jarayonining individual va tizimli rivojlanishini ta'minlashga qaratilgan uzviy ilmiy modelni yaratdi, bu esa o'qituvchining pedagogik kompetensiyalarini oshirish va o'quv jarayonining samaradorligini maksimal darajada ta'minlash imkonini berdi.

Natijalar. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, umumiy pedagogika fanini o'qitishda refleksiv tahlil asosida formatif baholash tizimini joriy etish o'quv jarayonining samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. O'quvchilarning metakognitiv kompetensiyalari rivojlanib, ular o'z o'zini baholash va refleksiv fikrlash qobiliyatlarini faol qo'llashga o'rgandilar. Shu bilan birga, o'qituvchilar pedagogik faoliyatlarini uzviy monitoring qilish va doimiy pedagogik muloqot orqali ta'lim sifatini yaxshilash imkoniyatiga ega bo'ldilar. Tadqiqot jarayonida olingan ma'lumotlar formatif baholash va refleksiv tahlilning integratsiyalashgan modelini qo'llash o'quv jarayonining individual va tizimli rivojlanishiga, o'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini chuqurroq o'zlashtirishga xizmat qilishi, shuningdek, o'qituvchi va talaba o'rtasida doimiy pedagogik interaktivlikni shakllantirishini ko'rsatdi. Shu tarzda, tadqiqot natijalari formatif baholashning shaxsga yo'naltirilgan pedagogik mexanizm sifatida ishlatilishi va refleksiv tahlil orqali

baholashning diagnostik, konstruktiv va motivatsion funksiyalarini amalga oshirishning amaliy ahamiyatini tasdiqlaydi.

Muxokama. Umumiy pedagogika fanini o'qitishda reflektiv tahlil asosida formatif baholash tizimini tashkil etish mavzusida olib borilgan tadqiqot natijalari ilmiy jamoatchilikda turlicha talqin qilinadi. Gavin T. L. Brown formatif baholashni o'quv jarayonida asosiy pedagogik vosita sifatida ko'rib, uning o'quvchilarning metakognitiv va reflektiv kompetensiyalarini rivojlantirish, shuningdek, o'qituvchi va talaba o'rtasida uzviy pedagogik muloqotni ta'minlashdagi rolini ta'kidlaydi[7]. Brownning fikricha, formatif baholash faqat natijani o'lchash vositasi emas, balki talabaning o'zlashtirish jarayonini optimallashtiruvchi, shaxsga yo'naltirilgan va konstruktiv yondashuvga asoslangan integratsiyalashgan mexanizm sifatida xizmat qiladi. Biroq, Catarina Anderssonning tadqiqotlari Brownning yondashuvini ma'lum jihatdan tanqid qiladi va formatif baholashning samaradorligi faqat o'quv jarayonining tashkiliy va metodologik komponentlari bilan uzviy bog'liq bo'lganda yuzaga kelishini ta'kidlaydi[8]. Andersson formatif baholashni amaliyotga tatbiq etishda o'qituvchining reflektiv tahlil ko'nikmalari, doimiy pedagogik kuzatuv va konstruktiv muloqot imkoniyatlari muhim ekanligini qayd etadi. Unga ko'ra, baholashning samaradorligi o'quvchilarning faqat bilimni baholashda emas, balki ularning motivatsiyasi, ijtimoiy va affektiv komponentlarini rivojlantirishda ham o'zini namoyon qiladi[9]. Ushbu ikki olimning munozarasi shuni ko'rsatadiki, formatif baholash va reflektiv tahlil o'quv jarayonining uzviy va integratsiyalashgan komponentlari sifatida qaralishi kerak. Brown baholashning shaxsga yo'naltirilganligi va reflektiv tahlil asosida pedagogik intervensiyalarni amalga oshirishning muhimligini ta'kidlaydi, Andersson esa bu mexanizmning samaradorligi pedagogik sharoitlar, o'qituvchi kompetensiyasi va o'quvchilarning faol ishtiroki bilan bevosita bog'liq ekanligini qayd etadi[10]. Shu tarzda, ularning ilmiy dialogi formatif baholash va reflektiv tahlilni umumiy pedagogika fanini o'qitishda samarali qo'llash uchun zarur bo'lgan shart-sharoitlarni aniqlash va tizimli tavsiyalar ishlab chiqishga imkon beradi. Natijada, ilmiy munozara formatif baholash va reflektiv tahlilning uzviy bog'liqligini, ularning o'quv jarayonidagi diagnostik, konstruktiv va motivatsion funksiyalarini samarali amalga oshirish uchun o'qituvchi va o'quvchi o'rtasida doimiy pedagogik interaktivlikni shakllantirishning zarurligini tasdiqlaydi. Shu bilan birga, u ta'lim jarayonida metodologik yondashuvlar va innovatsion pedagogik texnologiyalarni uyg'unlashtirish orqali umumiy pedagogika fanini o'qitishning samaradorligini oshirish imkoniyatlarini ochib beradi.

Xulosa. Umumiy pedagogika fanini o'qitishda reflektiv tahlil asosida formatif baholash tizimini tashkil etish tadqiqoti natijalari shuni ko'rsatdiki, bu yondashuv o'quv jarayonining samaradorligini sezilarli darajada oshiradi, o'quvchilarning metakognitiv va reflektiv kompetensiyalarini rivojlantiradi hamda o'qituvchi va talaba o'rtasida uzviy pedagogik

interaktivlikni shakllantiradi. Tadqiqot asosida aniqlangan asosiy xulosalar shundan iboratki, formatif baholash o'quv jarayonining individual va tizimli rivojlanishiga xizmat qiluvchi shaxsga yo'naltirilgan pedagogik mexanizm sifatida ishlatilishi mumkin, reflektiv tahlil esa baholashning diagnostik, konstruktiv va motivatsion funksiyalarini amalga oshirishga imkon beradi. Ilg'or xorijiy tadqiqotlar, xususan Gavin T. L. Brown va Catarina Anderssonning ishlarida ta'kidlanganidek, formatif baholashning samaradorligi pedagogik sharoitlar, o'qituvchining kompetensiyalari va o'quvchilarning faol ishtiroki bilan bevosita bog'liq. Shu nuqtai nazardan, umumiy pedagogika fanini o'qitish jarayonida reflektiv tahlil asosida formatif baholashni uzviy integratsiyalash pedagogik amaliyotning sifatini oshirish, o'quvchilarni doimiy o'z-o'zini baholashga rag'batlantirish va ta'lim jarayonini individual yo'naltirilgan tizim sifatida tashkil etishga imkon beradi. Tadqiqot natijalari shuningdek, o'qituvchilarga metodologik yondashuvlarni takomillashtirish, innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish va o'quv jarayonini optimallashtirish bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqish imkoniyatlarini yaratadi. Shu tarzda, reflektiv tahlil asosida formatif baholash tizimini tashkil etish nafaqat o'quv jarayonining samaradorligini oshirish, balki umumiy pedagogika fanini o'qitishda shaxsga yo'naltirilgan, diagnostik va konstruktiv pedagogik modelni shakllantirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

- 1.Shohbozbek, E. (2025). BO'LAJAK PEDAGOGLARNING TADQIQOTCHILIK MADANIYATINI SHAKLLANTIRISHNING KONSEPSUAL ASOSLARI. Global Science Review, 1(1), 328-338.
- 2.Islomovich, I. T., & Ravshanbekovich, G. S. (2023). Development of pedagogical competence in future teachers. The American Journal of Management and Economics Innovations, 5(04), 12-16.
- 3.Sh, E. (2025). Developing the spiritual worldview of young people through the continuous education system in Uzbekistan. Ob'edinyaya studentov: mejdunarodnye issledovaniya i sotrudnichestvo mejdu distsiplinami, 1(1), 314-316.
- 4.Sattorov, V. N. (2023). "UMUMIY PEDAGOGIKA" FANINI O 'QITISHDAGI INNOVATSIYALAR. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 3(1), 734-745.
- 5.Likhonosova, G., Nencheva, I., Ismailov, T., Gorka-Chowanec, A., & Mitkov, M. (2024). Financial aspects of socio-economic rejection in Ukraine in conditions of economic turbulence. Access to science, business, innovation in the digital economy, ACCESS Press, 5(2), 248-262.
- 6.Abduvliyevich, A. A. (2025). PEDAGOGIKA FANINING RIVOJLANISH TARIXI VA ASOSIY BOSQICHLARI. Journal of new century innovations, 76(1), 283-285.

7.Ismoilov, T. (2020). THE DEVELOPMENT OF PHYSICAL QUALITIES OF THE PUPILS OF PRIMARY FORMS OF SECONDARY SCHOOLS THROUGH MOBILE ACTIVITIES IN THE PROCESS OF STUDY. Scientific Bulletin of Namangan State University, 2(11), 391-394.

8.Ergashbayev, S. (2025). YOSHLARNING MA'NAVIYAT DUNYOQARASHINI RIVOJLANTIRISHDA UZLUKSIZ TA'LIM.

9.Ismoilov, T. I. (2019). Social and legal solutions of insurance mandatory recommendations. Scientific Bulletin of Namangan State University, 1(3), 152-154.

10.Jurayev, B. T. (2022). Pedagogik va psixologik fanlarni o'qitish metodikasi. Fan va talim” Buxoro-2022.